

Datum

2021-04-08

Vår referens

Torbjörn Nilsson

Stadsbibliotekarie

Torbjorn.Nilsson5@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Malmöinitiativet - Alla barn har rätt till en porrfri barndom KN-2020-3847

Sammanfattning

Kulturnämnden har tagit emot förslaget kring ”Alla barn har rätt till en porrfri barndom”. Malmöinitiativet efterfrågar tekniska begränsningar på stadens Wi-Fi-nätverk i form av filterfunktionalitet, specifikt att filtrera bort porrelaterade sökningar och visningar; samt att införa policy om att det inte är okej att spela upp porr via kommunens nätverk.

Kulturförvaltningen stödjer förslaget och anser att det är självklart att barn ska ha rätt till porrfri barndom, men att den lösning som föreslås i form av filter kan ifrågasättas.

Malmö stad har idag inte en filterfunktionalitet på Wifi-nätverket utan har utgått från stadens riktlinjer för informationssäkerhet. En nationell lagstiftning eller praxis för skolor och offentliga verksamheter beträffande webb-filter-lösningar saknas. SKR har under 2020 gjort en hemställan till regeringen om att utreda förutsättningarna för webb-filter-lösningar.

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta att

1. Kulturnämnden ställer sig bakom kulturförvaltningens yttrande och sänder det till Stadskontoret

Beslutsunderlag

- Malmöinitiativet - Alla barn har rätt till en porrfri barndom
- Malmöinitiativet - Alla barn har rätt till en porrfri barndom
- Förslag till yttrande
- Bilaga 1
- Bilaga 2. Malmö stad Innehållsfilter rapport
- G-Tjänsteskrivelse - Malmöinitiativet Alla barn har rätt till en porrfri barndom

Beslutsplanering

Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2020-12-14

Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2020-12-21

Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2021-01-18

Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2021-03-29

Kulturnämndens Ordförandeberedning 2021-04-06

Kulturnämndens arbetsutskott 2021-04-15

Kulturnämnden 2021-04-28

Beslutet skickas till

Stadskontoret

Ärendet

Malmöinitiativet har inkommit med ett förslag rörande tekniska begränsningar på stadens Wi-Fi-nätverk i form av filterfunktionalitet, specifikt att filtrera bort porrelaterade sökningar och visningar, samt att införa policy om att det inte är okej att spela upp porr via kommunens nätverk. Kulturförvaltningen stödjer förslaget och anser att det är självklart att barn ska ha rätt till porrfri barndom, men att den lösning som föreslås i form av filter kan ifrågasättas.

Enligt beslut från Justitieombudsmannen och Justitiekanslern är det tillåtet för vissa offentliga verksamheter, till exempel bibliotek, som lånar ut utrustning till enskilda personer i verksamheten, att få bestämma vilken information som hämtas in. Att ha regler om att till exempel biblioteks datorer inte får användas för sökning efter pornografiskt material, anses inte vara en begränsning av den grundlagsskyddade informations- och yttrandefriheten.

Malmö stad har idag inte en filterfunktionalitet på Wi-Fi-nätverket utan har utgått från stadens riktlinjer för informationssäkerhet. Någon nationell lagstiftning eller praxis för skolor och offentliga verksamheter beträffande webb-filter-lösningar saknas. Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har under 2020 gjort en hemställan till regeringen om att utreda förutsättningarna för webb-filter-lösningar.

På folkbiblioteken i Malmö, vilka är de av kulturnämndens verksamheter som erbjuder besökarna fri access till stadens Wi-Fi nätverk, regleras användandet av Wi-Fi-nätverket genom ett användaravtal som användaren förbinder sig att följa. I avtalet förbjuds användaren bland annat att besöka sidor med pornografiskt innehåll. (Bilaga 1 - Användarvillkor för datoranvändning på Biblioteken i Malmö) I praktiken fungerar användaravtalet som ett bra alternativ till porrfilter, vilket enligt SKR ännu inte är juridiskt prövat och därför kan vara tveksamt att använda i nuläget.

En rad studier visar att saknas tillräckligt med vetenskapliga belägg för att porrfilter fungerar. Det är nämligen mycket svårt, kanske till och med omöjligt, att utveckla teknik som filtrerar precis lagom mycket. I praktiken är det istället så att filter filtrerar antingen för lite eller för mycket. Exempelvis kan man ha för avsikt att installera ett filter som stoppar pornografi, men som också visar sig filtrera bort seriösa sexualupplysningssajter. I den vetenskapliga artikeln [”Internet Filtering and Adolescent Exposure to Online Sexual Material”](#) som publicerades sommaren 2018 konstateras att överblockering slår hårdast mot dem som har svårast att hitta information online. Unga hbtq-personer nämns som en grupp som riskerar att hamna i ett informationsvakuum om de sitter bakom för hårt inställda innehållsfilter.

Att förlita sig på tekniska lösningar i form av filter innebär dessutom en risk och kan skapa en falsk trygghet. Det viktiga är att medarbetare inom Kulturförvaltningen har den kompetens och kunskap som krävs inom MIK (medie-och informationskunnighet) för att säkerställa en trygg och säker miljö för alla våra användare. Den kompetens som kulturnämnden säkerställer genom förvaltningens barnrättsarbete samt biblioteksmedarbetarnas MIK-kompetens, skapar goda förutsättningar för att medarbetarna alltid har barnens bästa för ögonen och säkerställer att de of-

fentliga miljöer som barnen vistas i är trygga och jämlika. Frågan om filter eller inte är således inte en teknikfråga, utan en fråga om förhållningsätt och värdegrund.

Folkbiblioteken i Malmö säkerställer vidare att användares integritet säkras genom att användarens sökhistorik, nedladdningar, skapade dokument/filer raders per automatik vid utloggning. Detta säkerställer således att användare både avsiktligt och oavsiktligt inte kan ta del av föregående användares sökhistorik, nedladdningar, skapade dokument/filer. Vid en eventuell brottsutredning kan emellertid sökhistorik, nedladdningar, skapade dokument/filer plockas fram.

Under 2019/2020 utredde Malmö stads stadskontor frågan om filter och kom då fram till att innehållsfilter/porrfilter inte är det självklara valet eftersom forskning visat att dessa tekniska lösningar inte fungerar och har den effekt man önskar. Rapporten påvisade att det i flera av de skånska kommunerna finns en spridd uppfattning att ett filter ger en falsk trygghet och dessutom medför en risk för överfiltrering där även önskat material blockeras/filtreras bort. (bilaga 2 - Innehållsfilter för Malmö stad).

Kulturförvaltningen har för avsikt att inte gå vidare med att införa ett generellt webbfilter utifrån motiveringen att denna typ av filter inte garanterar en fullständig blockering samt att det i dagsläget är omöjligt att urskilja vad som ska filtreras bort och inte.

Ansvariga

Torbjörn Nilsson, stadsbibliotekarie